

Språk- och kulturnavet

Av Gunilla Colliander, universitetsadjunkt i svenska som andraspråk

---

I samband med att högskolans institutioner lokaliserats ut till Teleborgsområdet har avdelningen Svenska som Andraspråk på Högskolan i Växjö fått möjlighet att i samarbete med Växjö kommun och Skolverket disponera en lokal i Vidéum 1 för att där starta en verksamhet under namnet *Språk- och kulturnavet*.

Svenska som andraspråk har sedan hösten 1995 ämnes- och kärnämnesstatus i grundskolan resp gymnasieskolan. Ämnet skall läsas av de elever av utländsk härkomst som saknar grundläggande kunskaper i svenska. Ämnet har en egen läroplan, egna bedömningskriterier och är i princip behörighetsgrundande på samma sätt som vanlig modersmålssvenska. Debatter och diskussioner om ämnets existens och berättigande har varit intensiva och pågår dessvärre alltjämt.

Genom Språk- och kulturnavet vill vi bl a informera om svenska2-ämnetts karaktär och villkor och vi vänder oss främst till dem som i sitt dagliga värv kommer i kontakt med svenska2-elever. Till denna grupp hör både blivande och nu verksamma lärare men inte enbart svenska2-lärare utan också lärare i såväl teoretiska som mer praktiska ämnen. Sannolikheten är stor att man någon gång under sin lärartjänstgöring har ett invandrabarn i sin klass och då behövs en både språklig och kulturmötesbetingad beredskap.

Ett enkelt exempel på språklig beredskap är att man inser det fåfänga i försöket att göra sig bättre förstådd enbart genom att höja rösten eller sänka talhastigheten. Den kulturmötesbetingade beredskapen kan illustreras med att man är medveten om att störande beteende hos en elev inte behöver böttna i någon djupare personlighetsstörning hos denne, utan kanske bara är ett symptom på förvirring inför det i elevens ögon normlösa svenska skolsystemet. En lärare måste inse att det som i den svenska skolan förefaller normalt, passande och naturligt kan framstå som märkligt, främmande och onaturligt för svenska2-eleven.

Seminarier och work-shops

Denna dubbla beredskap skall förmedlas i form av föreläsningar och seminarier men också som mer informella work-shops och träffar, där erfarna lärare delar med sig av sitt vetande och där blivande lärare har chans att ställa frågor. Teman att ta upp kan gälla allt från speciella svårigheter inom uttalsundervisning till frågan om föräldrars inställning till gemensam sim- och gymnastikundervisning för pojkar och flickor. Impulser till diskussionsämnena skall huvudsakligen komma från lärarna själva så att föreläsningar och seminarier kan skraddarsys utifrån deras behov och önskemål.

Svaren på alla tänkbara funderingar finns inte hos oss på Språk- och kulturnavet, men vi sammanställer frågorna och förmedlar dem till kompetenta och väl insatta personer. I vissa fall kan detta resultera i ett offentligt föredrag eller seminarium, i andra fall i en informell diskussionsträff.

Öppet för alla

Språk- och kulturnavet skall vara tillgängligt för alla dem som i någon form kommer i kontakt med svenska2-elever. En viktig grupp utgör föräldrarna till svenska2-eleverna. I debatter och undersökningar om invandrarfrågor får de berörda sällan själva komma till

tals. Forskarnas resultat överensstämmer kanske inte alltid med invandrarnas egen verklighet. Att låta svenska2-elevernas föräldrar kommentera experters uttalanden i olika frågor kan förmodligen ge oss en mer balanserad och nyanserad bild av deras verklighet.

Permanent läromedelsutställning

I lokalen på Vidéum 1 skall det vidare finnas en permanent läromedelsutställning med aktuella läromedel. Här skall också finnas tillgängligt rapporter om olika invandrarfrågor, avhandlingar, uppsatser från högskolans olika institutioner, redovisningar av projektarbeten mm.

Vi på Språk- och kulturnavet välkomnar alla intresserade med funderingar och frågeställningar om hur svenska2-elever skall bemötas. Genom att söka efter svaren hos kunniga och erfarna personer vill vi sätta fart på och sprida den samlade kunskap och erfarenhet som finns i Växjö, i Småland och i övriga Sverige. Genom en enkel rörelse vill vi liksom få de allt större hjulen att snurra.

(Artikeln även publicerad i Smålandsposten 971016 med rubriken 'Svenska som andra språk')